

Revisie bouwaanvraag Mamelis 37, Mamelis, gemeente Vaals

Voorafgaand aan de restauratie van Mamelis 37 is een grondige analyse gemaakt van de ontwikkeling van het complex, waarbij deels licht destructief onderzoek is toegepast. Conform afspraak is vervolgens tijdens het restauratieproces, dat grotendeels per bouwdeel is uitgevoerd, aanvullend en nader onderzoek gedaan. In overleg met de heer Pleumakers van de gemeente Vaals (op ongeveer 2 wekelijkse basis ter plekke van Mamelis 37) zijn op basis van nieuwe en voortschrijdende inzichten aanpassingen en wijzigingen doorgevoerd, die uiteindelijk hebben geleid tot de huidige situatie.

Daarbij de aantekening dat ettelijke wijzigingen op de goedgekeurde tekeningen noodzakelijk waren omdat bij het maken van de plannen nog onvoldoende zicht bestond op de feitelijke houtconstructie. Om die niet aan te tasten zijn om die reden o.m. enkele vensters verplaatst of anders uitgevoerd.

Het navolgende commentaar is de onderbouwing van de toen genomen beslissingen.

1. Het bakhuis, waarvan dendrochronologisch is vastgesteld dat het van rond 1580 is. Het venstertje aan de binnenplaatskant, de zuidwest-gevel, is authentiek, inclusief het luikje. Er is bewust gekozen voor het niet plaatsen van een binnenvleugeltje. De drie openingen in de noordoostgevel zijn op het middelste na tevoorschijn gekomen c.q. nader gedefinieerd bij het uitkleden van het skelet. Het meest oostelijke venstertje bevindt zich overigens in een 19de eeuwse aanbouw. De funderingsmuur ter plekke bestond uit een combinatie van baksteen en natuursteen is opnieuw opgemetseld vanwege de deplorabele staat. De kopse gevel op het noordwesten was eveneens in zeer slechte staat en is vervangen door scharnierend aangebrachte beplanking.
2. De externe wc moet nog teruggeplaatst worden.

3. De schuur die aan de zuidoost-kant tegen het bakhuis staat is 18de eeuwse en had aanvankelijk topgevels. Na de verlenging met een aanvankelijk open berging in de 19de eeuw, aan de zuidoostkant, zijn de topgevels afgebroken en is er een schilddak aangebracht. De sporen van de topgevels zijn vastgesteld bij de demontage van het skelet.
4. De opening op de verdieping tussen de beide bouwlichamen is de bestaande laaddeur in de oorspronkelijk vrijstaande zuidoost-gevel van het bakhuis, die ook voor de restauratie al bruikbaar was als toegang tot de zolder van het bakhuis.
5. In de schuur lagen tussenvloeren van rondhout, dat grotendeels was aangetast door houtboorders en schimmels. De vloer is derhalve vervangen door een functionele vloer. De open steektrap c.q. -ladder die naar de vloer leidde is vervangen door een goed beloopbare trap.
6. De vloer op de begane grond is beklemd, als voortzetting c.q. rehabilitatie van een teruggevonden vloer.
7. De hernieuwde topgevel van het schuurgedeelte aan de noordwest-kant is, in tegenstelling tot de beoogde beplanking, na realisatie van de hele topgevel, van glas voorzien om de bouwmasa van het bakhuis zichtbaarder te maken als oorspronkelijk zelfstandig corpus.
8. De doorgang tussen de 18de eeuwse schuur en de aanbouw uit de 19de eeuw was deels aanwezig en is uit oogpunt van functionaliteit enigszins aangepast.
9. De deur in de noordoostgevel van het 19de eeuwse deel, de garage, bleef na ontmanteling van de afwerkklagen aanwezig te zijn. Een gebruikelijke oplossing voor het wegleiden van een paard nadat dat uitgespannen was na het binnenrijden van een kar of wagen.

Het woonhuis en de langsdeelschuur

10. In de zuidwestgevel van het woonhuis zijn bij de ontmanteling de sporen gevonden van de huidige vensters. Op één plaats is één opening toegevoegd aan een kruiskozijn, waarbij een toognagel achterwege is gebleven om de toevoeging 'leesbaar' te houden.

11. Iets vergelijk baars geldt ook voor het halve kruiskozijn in de zuidoost-gevel, op de begane grond.
12. In het dak van het woonhuis zijn dakraampjes, in een zo klein mogelijk formaat, toegevoegd vanwege de gewenste daglichttoetreding. Dat heeft te maken met het, op de verdieping, aanpassen van de indeling aan de oude situatie. De geplande gang aan de zuidwest-kant, primair bedoeld als geluidsbuffer, is uiteindelijk toch aan de noordoost-kant gelegd, waar die historisch ook aangetoond kon worden. Dat had ook consequenties voor bijvoorbeeld de trap naar de zolderverdieping en de plaats van de natte cellen.
13. Inpandig is, na verwijdering van de wand links van de voordeur, een nieuwe situatie ontstaan waarin de trap naar de verdieping op een ongelukkige manier zou aanlanden op de verdieping. Om de trap indien gewenst toch daar te realiseren, en om aan te geven waar die zat, is de trapreling hersteld en verder ongeschilderd gelaten, als markerings.
14. Omdat de voordeur na de vergunde sloop van de wand links van de entree als één ruimte in gebruik is genomen is de deur naar het geheel verplaatst naar de voormalige staldeur in de schuur, met wel als consequentie een doorbraak door de wand naar de schuur. Daar bevond zich echter, zoals bleek tijdens de ontmanteling, een secundaire, later weer dichtgezette opening naar de schuur vanuit het woonhuis. De hoogtematen op de bestaande toestand tekening bleken niet te kloppen (zie ook onder 15.) en zijn voor de doorgang met een 2 tal treden -. overbrugd.
15. De aanhechting van het woonhuis op de schuur, waarbij bij de bouw in 1735 gebruik gemaakt is van het bestaande skelet van de schuur, is de reden voor het uitvoeren van de overgang in glas, i.p.v. beplanking. Met name vanuit de schuur is zo een helder beeld ontstaan van de twee bouwmassa's, temeer daar de constructie van het woonhuis zich nu duidelijk aftekent t.o.v. die van de schuur. Overigens kloppen de maten op de bestaande-toestandtekening niet: het dak van de schuur te hoog ingetekend, waardoor het effect van de beglazing ook anders uitpakt.

16. De langsdeelschuur heeft aan de zuidwest-kant een strook met hoge glaspanelen; 12 i.p.v., en lager geplaatst dan vergund. Dat heeft alles te maken met het zichtbaar worden van het skelet na ontmanteling. De oorspronkelijke plaatsing, en het aantal, zouden ten koste gaan van de constructie van deze 17de eeuwse schuur.
17. De kleine vensters met luik op de begane grond zijn oorspronkelijk maar zijn iets verplaatst.
18. De schuur is bedoeld als hobbyruimte en om die reden goed toegankelijk gemaakt, op beide ingebouwde verdiepingen. Daarbij is de eerste verdieping gelegd op de plaats van de oorspronkelijke hooivloer. De trap naar de zolderverdieping, en die verdieping zelf, zijn toegevoegd. Trap en loopbrug naar het woonhuis zijn in staat van afwerking, dus nog zonder adequate leuning.
19. De poort van de schuur, die al voor de restauratie iets terug lag t.o.v. de oorspronkelijke plek, is uit de 17de eeuw. De poort heeft een slechte aansluiting waardoor ernstige tocht ontstond. Voorlopig is aan de binnenzijde een beplating aangebracht, in afwachting van een definitieve oplossing.
20. De opening tussen de ruimte onder de poort en de schuur was reeds aanwezig, het dek niet. Dat is aangebracht om de tocht binnen de grote vrijwel ongedeelde ruimte in te perken.
21. Aan de noordwestkant is de bestaande opening voorzien van deuren. De vensters in de kopse gevel zijn nieuw, en dienen op zolderniveau nog te worden voorzien van luiken.